

Alexandra Silvaș
Irina Mihaela Trifan
Bogdan Rațiu

CONCURSUL DE TITULARIZARE

ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR

- ▲ **5 modele de teste**
cu sugestii de rezolvare
- ▲ **5 modele de teste**
propușe spre rezolvare

Editura Paralela 45

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>		5
<i>Programa pentru limba și literatura română, pedagogia preșcolară și metodica desfășurării activităților instructiv-educative în grădinița de copii</i>		7
	<i>Enunțuri</i>	<i>Rezolvări/ Bareme</i>
Testul 1	17	46
Testul 2	20	59
Testul 3	23	72
Testul 4	26	87
Testul 5	28	97
Testul 6	31	109
Testul 7	34	112
Testul 8	37	115
Testul 9	40	118
Testul 10	43	121
<i>Anexe</i>		124
<i>Bibliografie</i>		154

Programa pentru limba și literatura română, pedagogia preșcolară și metodică desfășurării activităților instructiv-educative în grădinița de copii

Educatore/institutori/profesori pentru învățământul preșcolar (învățământ preșcolar în limba română)

A. NOTĂ DE PREZENTARE

În contextul contemporan, unui cadru didactic i se propune, permanent, redimensionarea relației dintre achizițiile dobândite pe parcursul formării inițiale și competențele generale și specifice solicitate de pragmatica procesului de învățământ, în condițiile valorizării, autoformării și autoperfecționării.

Pentru profesia de educatoare, printre altele, **standardul ocupațional** (COR) face următoarea descriere: „*Educatorea instruește și educă prin joc, sprijină și promovează dezvoltarea copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate. Menirea educatoarei este de a facilita fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară.*”

Conform art. 89, alin. (1) din *Legea educației naționale nr.1/2011*, „în învățământul pre-universitar de stat, posturile didactice/catedrele vacante și rezervate se ocupă prin concurs național organizat de inspectoratul școlar, conform unei metodologii-cadru elaborate de Ministerul Educației Naționale, cu consultarea partenerilor de dialog social, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și publicate în Monitorul oficial al României, Partea I, până la data de 15 noiembrie a fiecărui an.”

Programa pentru concursul de ocupare a posturilor didactice vacante de educatoare (profesor pentru învățământul preșcolar) este concepută și elaborată în acord cu prevederile *Curriculumului pentru educația timpurie* și, totodată, se raportează la programele disciplinelor specifice care stau la baza formării inițiale a educatoarei/profesorului pentru educație timpurie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate într-o viziune curriculară dinamică, sistemică, integratoare.

De asemenea, cele trei componente ale programei – *Limba și literatura română, Pedagogia preșcolară și Metodică predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii* – vizează conținuturile științifice fundamentale în domeniul educației timpurii, tendințele în evoluția disciplinelor specifice și modurile de aplicare a noilor paradigme ale studierii acestora.

În acest context, programa urmărește verificarea competențelor necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice, în concordanță cu obiectivele prevăzute de *Curriculumul pentru educația timpurie*, evidențierea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare ale candidaților, în complexul proces educațional pe care aceștia urmează să îl deruleze zi de zi la grupă.

B. COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATOAREI/PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

1. COMPETENȚE TRANSVERSALE

a) *Competențe de organizare instituțională și de management al resurselor umane:*

- de a organiza activități cu copiii preșcolari, cu grupe de preșcolari și cu părinții acestora, sau în colaborare cu comunitatea locală sau adulții;
- de a gestiona timpul, spațiul și resursele de care dispun sala de grupă și instituția în care lucrează;
- capacitatea de a organiza și menține un mediu educațional sigur și stimulativ, propice educației (în care copiii să se simtă în siguranță, dar și suficient stimulați).

b) *Competențe de relaționare:*

- de a promova relații educaționale pozitive, deschise și flexibile cu fiecare copil în parte;
- de a sprijini și încuraja interacțiunile dintre copii;
- de a cunoaște potențialul și nevoile educaționale ale fiecărui copil de la grupa sa;
- de a promova și încuraja participarea și implicarea preșcolarilor în activități stimulative;
- de a asigura echilibrul între concentrarea pe realizarea sarcinii stabilite și concentrarea pe relațiile cu preșcolarii;
- de a-i forma pe preșcolari pentru a-și asuma responsabilități;
- de a stimula interesul pentru cunoaștere al preșcolarilor;
- de a crea un climat plăcut, stimulativ în sala de grupă;
- de a cultiva empatia în grupul de copii;
- de a relaționa cu fiecare copil în parte, în funcție de caracteristicile și de nevoile lui specifice;
- de a relaționa cu părinții, profesioniști și alți adulți, în condiții de parteneriat educativ;
- de a învăța din experiența părinților cu copilul lor;
- de a colabora și coopera cu colegile pentru îndeplinirea proiectelor educaționale instituționale și individuale;
- de a colabora cu profesorii logopezi, consilierii școlari și alți profesioniști în realizarea obiectivelor educaționale și în sprijinirea tuturor copiilor;
- de a promova relații pozitive, colegiale la nivel instituțional și interinstituțional, cu toate colegile.

c) *Competențe de comunicare:*

- de a formula întrebări relevante;
- de a comunica verbal, corect și relevant, pentru programul educațional al preșcolarilor (model de vorbire corectă);
- de a formula enunțuri inteligibile pentru preșcolari;
- de a selecta secvențe informative și acționale specifice vârstei;
- de a crea oportunități prin care să se obțină feedback-ul necesar de la preșcolari;
- de a răspunde întrebărilor copiilor, în așa fel încât să-i stimuleze a dori să știe mai mult;
- de a asculta ceea ce vor să exprime copiii și părinții lor;
- de a stabili relații reale de comunicare (de a se lăsa interesată de ceea ce spun copiii și de a se prezenta lor într-un mod autentic);
- de a se exprima divers, în funcție de individualitatea fiecărui copil în parte (de interese, nivel de cunoaștere, aptitudini, caracteristici emoționale și de personalitate);
- de a stimula dialogul dintre copii;
- de a sumariza și comunica propria experiență către colegi, a extrage esențialul și a promova o pedagogie activă, participativă, reflexivă;
- de a sintetiza experiența altor colegi și a extrage elementele necesare îmbunătățirii practicilor educaționale.

d) Competențe psihologice:

- de a avea maturitate afectivă (echilibru emoțional, stabilitate, capacitatea de a nu se lăsa afectată emoțional de comunicări pozitive sau negative ale copiilor sau părinților, capacitatea de a stabili distanțe afective corespunzătoare relațiilor didactice);
- de a gândi în timp real (de a găsi soluții adecvate momentului și nu de a veni cu clișee sau stereotipii);
- de a relaționa în același timp cu mai mulți copii diferiți (fără a deveni excedată, iritată și fără a uniformiza);
- de a avea plăcerea jocului, deschidere către nou, capacitate creativă;
- de a se simți realizată în profesia sa;
- de a manifesta interes real, intrinsec pentru munca didactică;
- de a învăța din experiențele personale și ale altora;
- de a reflecta asupra experienței pedagogice a colegilor, dar și asupra propriei experiențe și de a extrage noul și inovația eficientă în activitățile de zi cu zi;
- de a promova noul și inovația în educație.

2. COMPETENȚE SPECIFICE

a) Competențe de comunicare și relaționare:

- utilizarea conceptelor și teoriilor moderne de comunicare: orizontală/verticală, complexă, diversificată și specifică;
- manifestarea unei atitudini empatice și de sprijin/suport față de nevoile individuale, generale și de moment ale preșcolarilor;
- proiectarea, realizarea și evaluarea procesului instructiv-educativ, ca act de comunicare;
- facilitarea comunicării educatoare-copii-părinți-cadre didactice de alte specialități;
- accesarea diverselor surse de informare în scopul documentării;
- realizarea unor proiecte de parteneriat grădiniță-familie-comunitate pe probleme educative (educație nonformală/informală);
- valorizarea potențialului educativ al unor instituții educative diferite de grădiniță (școală, muzee, teatru, operă, cluburi de copii);
- favorizarea unor întâlniri educative cu oameni importanți în diferite domenii ale culturii (muzicieni, pictori, oameni de știință, scriitori etc.).

b) Competențe metodologice:

- utilizarea adecvată a cunoștințelor de didactică preșcolară, de psihologie și pedagogie preșcolară în proiectarea și desfășurarea activității didactice cu copiii;
- proiectarea conținuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei și cu specificul grupei la care educatoarea își desfășoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spațio-temporal, în vederea eficientizării procesului instructiv-educativ;
- aplicarea corectă a metodicii predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii în procesul de predare-învățare-evaluare;
- abordarea practică a teoriilor moderne asupra învățării, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale copilului;
- manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative;
- adoptarea unor metode și tehnici didactice pentru captarea și menținerea interesului, pentru exemplificare și punere în scenă, pentru antrenarea lucrului în echipă și individual;
- capacitatea de a descoperi și valoriza potențialul fiecăruia;
- capacitatea de a valoriza educativ experiențele copiilor și intervențiile lor în cadrul lecției;
- centrare pe formarea personalității în ansamblu și nu doar pe intelect și pe memorie;

- predare interdisciplinară (plecând de la realitatea în care se află copilul, de la interesele lui de învățare);

- axarea predării pe nevoia de învățare a copiilor;
- individualizarea conținuturilor și metodelor educative;
- utilizarea unor metode moderne și cât mai variate, interactive, care să sporească implicarea copilului în procesul didactic;

- organizarea unui cadru educativ centrat pe libertatea și creativitatea copilului;
- stimularea interesului copilului pentru învățare și pentru devenire;
- o bună dimensionare a conținuturilor și cerințelor pentru a nu supraîncărca copilul;
- construirea unei autorități bazate pe maturitatea psihologică și nu pe elemente de constrângere sau impunere;

- capacitatea de a renunța la elemente de dresaj precum: recompensa, pedeapsa, condiționarea, amenințarea;

- centrarea procesului didactic pe *a învăța să înveți și a învăța să fi* și nu pe *a învăța să știi*;
- stimularea potențialului creativ al copiilor.

c) Competențe de evaluare și autoevaluare a activității didactice:

- operarea cu conceptele evaluării și cu cele ale teoriei moderne în domeniu;
- proiectarea eficientă a tuturor formelor de evaluare și adaptarea conținuturilor de predare în funcție de rezultatele evaluării;

- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală/de grup;
- utilizarea autoevaluării pentru îmbunătățirea procesului didactic.

d) Competențe psiho-sociale:

- aplicarea normelor general-valabile (de igienă, de circulație, de estetică, ecologice etc.) de comportament civic, prosocial, în vederea transmiterii acestora persoanelor cu care intră în contact (copii, părinți, colegi, alți membri ai comunității);

- selectarea și aplicarea unor comportamente adecvate, de adaptare eficientă și rapidă la schimbările de natură socială;

- operarea cu metode și tehnici eficiente de cunoaștere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toți partenerii;

- identificarea și aplicarea unor metode și mijloace eficiente de lucru cu copiii, în vederea stimulării și facilitării procesului de socializare a acestora;

- identificarea situațiilor conflictuale într-o relație, analizarea acestora și soluționarea optimă a conflictului;

- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalități.

e) Competențe tehnice și tehnologice:

- adoptarea unei conduite psihopedagogice inovatoare în plan profesional;
- selectarea metodelor optime în vederea asigurării formării deprinderilor practice;
- utilizarea limbajului calculatorului, a tehnologiei informației și comunicării (TIC).

f) Competențe de management al carierei:

- utilizarea metodelor și tehnicilor de autocontrol psihocomportamental;
- adoptarea de conduite eficiente pentru depășirea „situațiilor de criză”;
- manifestarea unei conduite (auto)reflexive;
- disponibilitatea de a-și organiza și revizui propria învățare, atât individual, cât și în grup;
- informarea/formarea continuă cu noutățile în domeniu;
- utilizarea conduitei reflexive pentru îmbunătățirea procesului didactic.

SUGESTII DE REZOLVARE

TESTUL 1

SUBIECTUL I

A.

1. Sinonimele cuvintelor sunt: *cumpărată* – *achiziționată* și *ajunsese* – *devenise*.
2. Termeni din familia lexicală a cuvântului *a scoate* sunt: *nescos*, *rescoate*.
3. Valoarea morfologică a cuvintelor: *și* – conjuncție coordonatoare copulativă simplă, *ne* – pronume personal, formă clitică, *camera* – substantiv comun simplu.
4. Complement indirect – *Maiei*; circumstanțial de mod – *foarte ușor*.
5. Virgula din secvența oferită marchează trecerea de la vorbirea directă la cea indirectă.
6. S-au întâlnit mulți la școală.
Ei vin sau pleacă?
Ne-a luat mult timp.
Peste tot e nea în luna ianuarie.

B. SUGESTII DE REZOLVARE

INTRODUCERE (*echilibru compozițional*)

- trebuie să fie proporțională cu dimensiunea textului, să fie alertă și să trateze exact subiectul eseului. Se poate lua în calcul: prezentarea unei imagini generale, prezentarea contextului, focalizarea interpretării pe anumite aspecte esențiale/direcționarea atenției evaluatorului; definirea exactă a conceptelor; ideea fundamentală asupra operei autorului; reperele critice fundamentale care susțin interpretarea; opinii/citate ale unor autorități în domeniu, perspectivă holistică asupra subiectului/nu se vor folosi formulări stereotipe, afirmații vagi, comentarii subiective/cu patos, definiții de dicționar;

- utilizați un limbaj clar, obiectiv care dovedește stăpânirea noțiunilor de specialitate.

De exemplu:

- Romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* scris de Camil Petrescu a fost publicat în anul 1930 (titlul inițial fiind *Proces verbal de dragoste și război*) și a devenit o operă reprezentativă pentru perioada interbelică.
  - Camil Petrescu combină un fragment autobiografic cu o poveste fictivă și atribuie perspectiva narativă unui personaj lucid, un om al ideilor – Ștefan Gheorghidiu.
  - Camil Petrescu accentuează ideea că pentru el e important „să nu descriu decât ceea ce văd, ceea ce aud, ceea ce înregistrează simțurile mele, ceea ce gândesc eu”.
  - Opera epică a autorului este influențată de viziunea lui Marcel Proust, autorul recunoscând în eseul *Noua structură și opera lui Marcel Proust* coordonatele dominante: unicitatea perspectivei, memoria involuntară și inducerea senzației de autenticitate. Conceptul de autenticitate devine esențial pentru poetica lui Camil Petrescu, având două accepțiuni: autenticitatea e fie un mod de a trăi realitatea, fie un anumit mod de a o cunoaște (Nicolae Manolescu). Același critic literar discută despre limitele analizei romanului din perspectiva proustianismului.

CUPRINS

- ideile se pot organiza de la general la particular, atât la nivel macro, cât și la nivel micro (pe paragraf);
  - este recomandabil ca fiecare paragraf să conțină un enunț-cheie, iar acest enunț să fie plasat la începutul paragrafului, astfel încât să atragi atenția asupra a ceea ce va fi vorba în paragraful respectiv. Dacă primul enunț este enunțul-cheie care anunță ideea principală sau aspectul esențial abordat, următoarele enunțuri vor conține exemple, explicații, dezvoltări ale ideii respective. Ultimele enunțuri ale paragrafului pot fi construite ca un mic rezumat al paragrafului sau o concluzie intermediară, constituind astfel și o modalitate de a trece la o altă idee ce va fi dezvoltată în paragraful următor;
    - o utilizare potrivită a paragrafelor este o parte esențială pentru un eseu coerent și bine structurat. Prin intermediul paragrafelor îți poți ordona materialul, astfel încât cititorul/evaluatorul să poată urmări cât mai bine curgerea ideilor. Organizarea ideilor în scris se realizează prin evidențierea acestora prin paragrafe;
      - succesiune logică a ideilor susținute prin raționamente pertinente, pe baza textului ales pentru exemplificare, formulare de judecăți de valoare;
      - paragrafele sunt un instrument esențial, acestea permițându-ți să treci de la o idee la alta într-o manieră clară și organizată, astfel încât cititorul să poată înțelege mai ușor ce anume vrei să transmiți. Ca regulă generală, e bine să abordezi o singură idee principală sau un singur aspect important într-un paragraf. Dacă vei pune prea multe idei importante într-un singur paragraf, există pericolul ca cititorul să piardă logica expunerii sau ca abordarea ta să devină superficială. Așadar, ar trebui să tinzi să ai o singură idee-cheie într-un paragraf, idee pe care să o dezvolți;
        - conectorii creează ordine și organizare într-un eseu, scopul lor fiind de a-l convinge pe cel care citește că deții controlul asupra formei eseului tău și că ai o gândire coerentă (de pildă, conectori transfrastici: *în continuare, pe de altă parte, față de aceste aspecte, spre deosebire, din acest punct de vedere, o altă problemă ce se impune a fi abordată, nu în ultimul rând subliniez că etc.*).

În realizarea cuprinsului vei preciza oricare două trăsături ale romanului și le vei exemplifica prin valorificarea conținutului.

De exemplu:

- *Ultima noapte...* este un roman veritabil, fiind cea mai amplă specie a genului epic, în proză, de mari dimensiuni, cu acțiune complexă, cu intrigă complicată și numeroase personaje. Subiectul însumează două sau mai multe fire epice, are mai multe planuri ale acțiunii, o lume proprie cu norme și reguli proprii, are o tehnică narativă diversă, există conflicte sociale și interioare, numeroase personaje din toate categoriile sociale și oferă o imagine cuprinzătoare a vieții sociale.
  - După clasificarea lui Nicolae Manolescu romanul lui Camil Petrescu este ionic, un roman de analiză psihologică, un roman modern de tip subiectiv, deoarece are drept caracteristici: unicitatea perspectivei (evenimentele fiind relatate strict din perspectiva eroului), memoria involuntară (declanșarea spontană a memoriei), fluxul conștiinței (imaginile și gândurile sunt derulate de minte, fără control), introspecția (observarea și analiza stărilor sufletești), acronia (evenimentele nefiind prezentate în ordine cronologică) și autenticitatea care se identifică cu

adevărul, cu o literatură *verité*: „singura realitate pe care o pot povesti este realitatea conștiinței mele, conținutul meu psihologic”.

- Romanul este dominat de luciditatea autoanalizei, de timpul subiectiv, de investigarea lumii interioare, de conflictul interior, iar protagonistul este o conștiință problematizantă.

- *Ultima noapte...* se constituie într-o narațiune subiectivă, la persoana întâi, focalizare exclusiv internă, viziunea „împreună cu”, perspectivă unică, trăsătură a romanului modern. Evoluția iubirii din acest roman se face cunoscută doar prin reflectarea ei subiectivă în ochii protagonistului. Prin monolog interior, Ștefan Gheorghidiu își analizează planul interior (trăiri, sentimente) și cel exterior (tipologii umane, relații).

- La nivelul structurii se observă înlocuirea cronologiei clasice, astfel că episodul iubirii (capitolele 2, 3, 4, 5, din „Cartea întâi”) reprezintă o paranteză în trecut (analepsă), iar capitolul întâi se continuă cu al șaselea, urmând „Cartea a doua”. Acestea alcătuiesc un tot organic prin raportarea tuturor faptelor la un singur personaj – Ștefan Gheorghidiu.

- De asemenea, este utilizat de autor discursul analitic, tehnica tricotajului (prin care se finisează fluxul epic), cea a arhitectului (pentru a dezvolta anumite nuanțe ale introspecției) și anticalofilia (renunțarea la ornamentul stilistic).

De asemenea, vei ilustra oricare două elemente de construcție a discursului narativ, existente în romanul ales (de exemplu: acțiune, temă, momentele subiectului, conflict, incipit, final, repere spațiale, repere temporale).

De exemplu:

- Romanul ilustrează drama eroului Ștefan Gheorghidiu care trăiește o poveste de dragoste surprinsă în toate etapele sale. De asemenea, războiul este o experiență fundamentală, o verificare interioară în confruntarea cu moartea. Romanul este apreciat de critica vremii drept o „monografie a îndoielii” (Constantin Ciopraga) și un jurnal de campanie. Cele două părți ale romanului urmăresc două experiențe filtrate de aceeași conștiință, iar din perspectiva lui Perpessicius este romanul „unui război pe două fronturi”: cel al iubirii conjugale și cel al războiului propriu-zis. Reprezentarea neutră a unor evenimente exterioare (în romanul tradițional) face loc reprezentării unei proiecții subiective în planul conștiinței naratorului (în romanul modern, psihologic, de tip subiectiv).

- Incipitul îl prezintă pe Ștefan Gheorghidiu, potrivit jurnalului de front al acestuia, ca proaspăt sublocotenent rezervist în primăvara anului 1916 (în preajma Primului Război Mondial), contribuind la amenajarea fortificațiilor de pe Valea Prahovei și din apropierea Dâmbovicioarei. Frontul se întindea pe zece-cincisprezece kilometri de frontieră, armata română „fortificase” trei sute de metri cu „niște șanțulețe ca pentru scurgere de apă”, pe care „zece porci țigănești, cu boturi puternice” le-ar fi rămat într-o jumătate de zi.

- La nivel narativ se observă verbul la timpul prezent și viziunea analitică, dar odată cu cel de-al doilea capitol, care se inserează prin memoria involuntară (flash-back), prevalează verbele la timpul imperfect, un timp retrospectiv.

- Prin memorie involuntară, Gheorghidiu narează faptele retrospectiv, aducând în prezent experiența sa erotică: „Eram însurat de doi ani și jumătate cu o colegă, de la Universitate și bănuiam că mă înșală”. Iubirea lor se naște din orgoliu, naratorul erou fiind „măgulit de admirația pe care o avea mai toată lumea”, deoarece el era iubit de „una dintre cele mai frumoase studente” (caracterizare directă), Ela, studentă la litere. Fata are „ochi mari, albaștri” și avea „oroare de matematici”.

Nu în ultimul rând, vei prezenta relația dintre două personaje ale romanului ales din programa de concurs.

De exemplu:

- Camil Petrescu introduce un nou tip de personaj în literatura română: intelectualul lucid însetat de absolut în iubire. Ștefan Gheorghidiu este personajul central al romanului, complex, rotund (E.M. Forster), modern pentru că filtrează prin propria conștiință problemele și datorită „zbuciumului interior”, specific eroilor fascinați de idei. În schimb, Ela este din lumea mondenă, fiind tipul cochetei. Ea este construită doar prin ochii bărbatului însetat de absolutul iubirii.

- Ștefan Gheorghidiu este un tânăr student la filosofie (în 1914 avea 21 de ani), la Universitatea din București, provenind dintr-o familie săracă, al cărui tată, Corneliu Gheorghidiu, profesor universitar, murise de tânăr, lăsând familia în datorii. Mama sa și cele două surori, împreună cu unchiul Tache și deputatul Nae, constituiau familia sa. Se căsătorește din dragoste cu Ela, colegă la litere, devine la rândul său profesor universitar și apoi este concentrat și pleacă pe front, în Primul Război Mondial.

- Cu scopul atingerii unui absolut imaginar, Ștefan Gheorghidiu trăiește o mare iubire: „Simțeam că femeia aceasta era a mea în exemplar unic: așa ca eul meu, ca mama mea, că ne întâlnisem de la începutul lumii, peste toate devenirile, amândoi, și aveam să pierim la fel amândoi”. De aceea, el considera că „cei care se iubesc au drept de viață și de moarte, unul asupra celuilalt”. Iubirea reprezintă pentru el un proces de autosugestie. Sentimentul lui pentru Ela se naște din admirație, din duioșie: „Iubești întâi din milă, din admirație, din duioșie, iubești pentru că știi că asta o face fericită...”, dar, mai ales, din orgoliu.

- Mărturisește că „știam că la Universitate trec printre studenții bine. Eram înalt și elegant”, totuși nu era suficient de elegant și de preocupat de modă cum își dorea Ela, deoarece trăiește din bucuriile spiritului. Transformările Elei, creează o dramă a incompatibilității care se amplifică nemăsurat. Conflictul identitar este puternic din cauza refuzului de a abdica de la ideal, fiind un inadaptat superior.

- Fire pasională și reflexivă, eroul disecă fiecare gest sau vorbă a soției sale. Excursia la Odobești reliefează gelozia personajului, a cărui soție acordă importanță unui anume domn G. Observarea lucidă a celor doi îi ridică puternice semne de întrebare. Orice nou detaliu analizat amplifică dilemele conștiinței. Suferința provine, pe de o parte, din iubirea înșelată, iar pe de altă parte, din faptul că Gheorghidiu caută certitudini.

- Ștefan este hipersensibil și orgolios peste măsură – „negreșit, sunt nemăsurat de orgolios” – și își prezintă în amănunt chinurile dezamăgirii în iubire, care îi transformă existența într-o tortură. Conflictul conjugal este amplu și se reflectă în conștiința personajului.

- Trăind o profundă dramă a cunoașterii, Gheorghidiu descoperă caracterul relativ al sentimentelor. Având orgoliul unui Pygmalion („Fată dragă, destinul tău este și va fi schimbat de mine”), aspiră la o comuniune totală, la un sentiment unic.

- Ela îl cheamă negreșit la Câmpulung sâmbătă sau cel mai târziu duminică. Ea pare schimbată și îl surprinde din nou pe Ștefan cu pretențiile care să-i asigure viitorul. Îi propune să treacă pe numele ei „o parte din lirele englezești de la banca generală”, dar Ștefan îl vede în Câmpulung pe domnul G. și are certitudinea că „venise pentru ea aici, era deci sigur amant” și se hotărăște să-i omoare pe amândoi, însă este obligat să se întoarcă la regiment. După un timp, rănit și spitalizat, Ștefan se întoarce în București și e primit de Ela cu amabilitate, arătându-se